

รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก

แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๕๑๘๘ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ หน้า B๘

รู้เขา รู้เรา รู้อาเซียน

รศ.ดร.อัถร์ พิศาลวานิช
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการค้า
ระหว่างประเทศ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ข้าวลาวขายจีน

เมื่อวันที่ 23 มี.ค. 2560 ผมได้นั่งพูดคุยกับเจ้าของ “บริษัท Lao AGRO 2000” ที่นครหลวงเวียงจันทน์ บริษัทนี้ทำธุรกิจข้าวแบบครบวงจรตั้งแต่โรงสีข้าว รับซื้อข้าวเปลือกเพื่อสีและบรรจุถุงขาย กำลังการผลิตของโรงสีได้วันละ 10 ตัน ปัจจุบันส่งออกไปยัง จีน และเวียดนาม ในอาเซียนมี 8 ประเทศที่มีการปลูกข้าว ยกเว้นบรูไนและสิงคโปร์ โดยลาวมีพื้นที่ปลูกข้าว 6 ล้านไร่ ปลูกมากเป็นอันดับที่ 7 ของประเทศที่ปลูกข้าวอาเซียน ได้ผลผลิตข้าวเปลือก 3 ล้านตัน ข้าวสาร 2 ล้านตัน ผลผลิต กก./ไร่ (ทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า)

การปลูกข้าวของลาวสามารถปลูกได้ทั้ง 3 ภูมิภาค (เหนือ กลาง และใต้) กระจายการปลูกใน 18 แขวง สามารถให้ผลผลิตมากในภาคกลาง บริเวณแขวงคำม่วน สะหวันนะเขต และเวียงจันทน์ สำหรับต้นทุนในการผลิตนั้นแบ่งแยกตามรูปแบบของการปลูกทั้งใช้ระบบชลประทานกับน้ำฝน โดยต้นทุนการผลิตที่ปลูกด้วยระบบชลประทานอยู่ที่ 3,230 บาท/ไร่ ในขณะที่ปลูกอาศัยน้ำฝนจะถูกกว่าอยู่ที่ 2,667 บาท/ไร่ หรือตันละ 6,000 บาท ช่องทางการจำหน่ายข้าวเปลือกของชาวลาวส่วนใหญ่นิยมขายโดยตรงให้กับโรงสีคิดเป็น 50% และขายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น 30%

ปัจจุบันมีโรงสีในลาวมากกว่า 2.5 หมื่นโรง มีกำลังการผลิตสูงสุด 200 ตัน/วัน มีการลงทุนจากทั้งนักธุรกิจจีน (Fu Teng) และเกาหลีใต้ (Duam Agro Sole) ความท้าทายของ สปป.ลาว ก็คือ ทำอย่างไรจากประเทศผลิตข้าวเพื่อบริโภคในประเทศ เป็นผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น ข้อจำกัดหลักๆ คือ โรงสียังมีอุปกรณ์ที่ไม่ทันสมัยและโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนยังไม่มีความพอทำให้ต้นทุนในการขนส่งแพงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศลาวปลูกข้าวเหนียวเกือบทั้งหมดของพื้นที่เพาะปลูกข้าว สัดส่วนปลูกข้าวเหนียว 90% ข้าวเจ้า 10%

แต่ปัจจุบันมีการปลูกข้าวเหนียวลดลงเหลือเพียง 80% ที่เหลืออีก 20% เป็นการปลูกข้าวเจ้า เหตุผลที่ลาวปลูกข้าวเจ้าเพิ่มขึ้นเนื่องจาก 1.ตอบสนองความต้องการของแรงงานจีนที่เข้ามาทำทางรถไฟลาว-จีน 2.ปี 2560 ประเทศจีนได้เจรจาทำเอ็มโอยูการค้าซื้อขายข้าวระหว่างจีนกับ

รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก

แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๕๑๘๘ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ หน้า B๘

ลาว ซึ่งข้อกำหนดในการทำเอ็มโอยู คือ 1.โรงสีของลาวต้องทันสมัยเหมือนไทย เป็นโรงสีที่เป็นกิจการร่วมกันระหว่างจีนกับลาว 2.ค่าใช้จ่ายในการรมยา ข่ามอด ทางลาวต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าขนส่ง ค่าภาษี ทางลาวเป็นผู้รับผิดชอบ 3.ลาวต้องขนส่งข้าวจากท่าเรือแหลมฉบังไปจนถึงประเทศจีนแล้ว จีนจึงจะจ่ายค่าซื้อข้าวให้กับลาว 4.จีนให้ราคาข้าวสารเจ้า 6,000 กีบ/กก. ประมาณ 25 บาท/กก. (ปกติรัฐบาลลาวประกันราคาข้าวสารเจ้าอยู่ที่ 9,000 กีบ/กก.ประมาณ 42 บาท/กก.)

นอกจากนี้ ประเทศลาวมีการปลูกข้าวแบบออร์แกนิกน้อยมาก แต่จะมีประมาณ 30% ที่ปลูกข้าวแบบ GAP (ใช้ปุ๋ยน้อยมาก) ชาวนาที่ปลูกข้าวแบบ GAP จะได้รับใบรับรองจากกระทรวงกสิกรรม แม้ว่าข้าวลาวจะมีเป้าหมายการขายข้าวในต่างประเทศให้มากขึ้นก็ตาม โดยเฉพาะจีน แต่ปัญหาในการผลิตข้าวของชาวนาลาวยังมีหลายประเด็น คือ 1.พันธุ์ข้าวของลาวไม่มีการปรับปรุงสายพันธุ์ ไม่มีการวิจัยเพิ่มเติม ต้องซื้อพันธุ์ข้าวมาจากประเทศไทย 2.ขาดแรงงานในการทำนา แรงงานหันไปทำงานในเมืองมากขึ้น และวิถีการทำนาของชาวนาลาวเปลี่ยนไปมีการใช้เครื่องจักรเข้ามาแทนแรงงานคน 3.ขาดเงินทุนเวียนในการทำนา ซึ่งผลจากการที่ชาวนาลาวไม่มีเงินทุนทำให้ชาวนาทำนาลดลง หรือบางรายก็ขายที่นาหันไปทำอาชีพอื่นแทน แนวโน้มการทำนาลดลงปีละประมาณ 10%

สิ่งที่อยากให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาช่วยสนับสนุนด้านเงินทุนให้กับชาวนา สนับสนุนโรงสีที่มีอยู่แล้วให้มีการพัฒนา ปรับปรุง ให้ทันสมัย มีศักยภาพการผลิตข้าวสารให้ได้ตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด และช่วยเหลือด้านการตลาด ส่วนความร่วมมือกับไทยที่อยากให้เป็น 1.การพัฒนาปรับปรุงเรื่องพันธุ์ข้าวของลาว โดยเป็นความร่วมมือระหว่างนักวิจัยของลาวและไทยให้เป็นรูปธรรมมากกว่าเดิม 2.ประเทศไทยปรับปรุงสายพันธุ์ข้าว แล้วขายให้กับประเทศลาวในราคาที่ถูกลง อาจจะเป็นการทำเอ็มโอยูระหว่างรัฐกับรัฐ หรือรัฐกับเอกชน (ปัจจุบันซื้อพันธุ์ข้าวมาประมาณ 100 บาท/กก. อยากให้ลดลงมาเหลือสัก 50 บาท/กก.) ■